

Informācija medijiem
2017. gada 25. janvārī

Latvijas valsts simtgade sāksies ar plašu programmu atzīmējot Latgales lēmumu apvienoties ar Kurzemi un Vidzemi

Latvijas valsts simtgadi atzīmēs no 2017. līdz 2021. gadam, lai aptvertu un pilnvērtīgi izstāstītu valsts veidošanas stāstu. Nozīmīgu lomu tajā ieņem ar Latgali saistīti notikumi, kuru centrālā ass ir vēsturiskais Latgales kongress - Latgales pirms simts gadiem pieņemtais lēmums apvienoties ar Kurzemi un Vidzemi ceļā uz neatkarīgu Latvijas valsti.

Latvijas valsts simtgades svinību atklāšana gaidāma 2017.gada 4.maijā, Latvijas otrajā dzimšanas dienā. Papildus plašai norišu programmai saistībā ar Latgales kongresa simtgadi Latvijā un citviet pasaulē, turpinot Latvijas valsts simtgades biroja aizsākto tradīciju, tiks svinēti Baltā galdauta svētki. Tāpat gaidāma plaša tautas akcija „Apskauj Latviju”, ap visu Latvijas robežu veidojot simbolisku Latvijas garīguma sardzi un pierobežas novados stādot ozolus, ko pavadīs spēka dziesmas un citi atmiņās paliekoši notikumi.

„Pirmais Latgales latviešu kongress Rēzeknē 1917.gadā ir viens no svarīgākajiem vēsturiskajiem notikumiem, kas iezīmē mūsu valsts un nācijas tapšanas ceļu, kā arī parlamentārisma veidošanos. Kongresā lēma, ka Latgales, Vidzemes un Kurzemes latvieši ir viena tauta.” To uzsvēra Saeimas priekšsēdētāja Ināra Mūrniece trešdien, 25.janvārī, preses konferencē, iezīmējot Latgales kongresa simtgades pasākumus, kas ar plašu programmu šogad ieskandinās Latvijas valsts simtgadi.

Aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis akcentēja, ka „mums ir gods veidot un svinēt savas valsts simtgadi, jo no tūkstošiem pasaules tautu tikai diviem simtiem ir sava valsts”. „Aizsardzības nozarē Latvijas valsts simtgadē mums ir trīs lieli mērķi - militārās vēstures izpratnes veicināšana, karavīru vērtību un tradīciju izcelšana un patriotisma gribas stiprināšana,” raksturoja aizsardzības ministrs. „Latgales kongresa simtgades programma Aizsardzības ministrijai ir vairākas būtiskas norises, tostarp Starptautiskais militāro orķestru festivāls.”

„Mūsu karavīru dzīvības par šo valsti tika ziedotas, un Latgale bija tā vieta, kur vēl divdesmitajos gados cīnījāmies par šo valsti. Mums ir jāatdod parāds saviem varoņiem - cilvēkiem, kas kritušas par šo valsti. Šobrīd apkopojam, meklējam informāciju par cilvēkiem, kas saņēmuši Lāčplēša ordeni. Šajā procesā esam iesaistījuši jaunsargus,” pastāstīja R.Bergmanis.

Latgales Simtgades kongress un tā norišu programma būs viens no centrālajiem Latvijas valsts simtgades svinību atklāšanas notikumiem. Galvenie svinību notikumi gaidāmi Rēzeknē no 22. aprīļa līdz 7. maijam un Daugavpilī 6. maijā. Ar daudzveidīgu pasākumu programmu tiks akcentēta Latgales nozīmība Latvijas valsts izveidošanā un izceltas Latgales vērtības.

Kultūras ministre Dace Melbārde: „Latvijas valsts simtgades svinības aizsāksim tieši Latgalē, vietā, kur pirms simts gadiem norisinājās izšķiroši notikumi ceļā uz Latvijas valsts dibināšanu. Šis ir laiks, kad padziļināti izzināt un veidot Latvijas stāstu, nostiprināt esošās un radīt paliekošas vērtības nākamajai simtgadei. Vēlos teikt paldies reģiona iedzīvotājiem un Latgales pašvaldībām par aktīvu iesaisti simtgades veidošanā. Kopā mums ir izdevies radīt patiesi unikālus svētkus Latgales kongresa simtgadei, kas piepildīs Latgali ar saturīgu dialogu par valsts kopīgo nākotni un arī kultūru – mūziku, teātri, mākslu, priecējot reģiona iedzīvotājus, kā arī tūristus no Latvijas malu malām un ārvalstīm. Latgale man ir īpaši mīļa savdabīgās, vitālās latgaliešu valodas un kultūras dēļ. Ticu, ka simtgadē īpašo vēl vairāk iemīlēs paši latgalieši, kā arī iepazīs arī Latgales draugi un viesi. Aicinu visus pasaules latgaliešus atzīmēt kongresa simtgadi gan klātienē daudzajās norisēs līdz pat augustam, gan neklātienē – sekojot līdzī norisēm sabiedriskajos medijos.”

Pirmais Latgales kongress, kas notika Rēzeknē 1917. gada 26. – 27. aprīlī pēc tā laika skaitīšanas sistēmas (9. – 10.maijā), bija Latgales latviešu pārstāvju sanāksme, kurā apsprieda Latgales

pašpārvaldes jautājumus, tostarp jautājumu par Daugavpils, Ludzas un Rēzeknes apriņķu atdalīšanu no Vitebskas guberņas un to pievienošanu Vidzemes un Kurzemes latviešu apdzīvotajai teritorijai.

Atzīmējot šo vēsturisko notikumu, kas kļuva par pagrieziena punktu ceļā uz neatkarīgu Latvijas valsti, notiks Latgales Simtgades kongresa plenārsēde, kurā tiks izvērtētas Latgales attīstības tendences un sniegti ziņojumi par dažādu nozaru sasniegumiem, un konference, kuras laikā tiks prezentēti jaunieguvumi pētniecības procesā un notiks zinātniskā diskusija „1917. gada Rēzeknes kongresa vēsturiskā un juridiskā nozīme un loma Latvijas valstiskumā un Satversmē”.

Nozīmīgākie notikumi Rēzeknē būs Latgales Simtgades kongress un Latgaliešu valodas nakts. Kongresa simtgades svinību programmā paredzēts atklāt īpašu Latgales kongresa simtgadei veltītu izstādi Latgales kultūrvēstures muzejā, un Latgales reģiona skolās Latgalē pazīstami kultūras un sabiedriskie darbinieki vadīs Novadmācības mācību stundas.

Atklāšanas dienā 5.maijā - notiks dievkalpojums Rēzeknes Jēzus sirds katedrālē ar kopīgu svētku gājieni un Latgales kongresa piemiņas vietas atklāšanu. Vienlaicīgi tas būs arī 4. pasaules latgaliešu saiets, kuru apmeklēs arī latgalieši no Sibīrijas. Tāpat tiks prezentēta Latgales kongresa simtgadei veltīta Latvijas Bankas monēta.

Notikumam par godu top vairāki jaundarbi. VSIA „Latvijas Koncerti” veido koncertciklu par katru no Latvijas novadiem, kas notiks Latvijas novadu koncertzālēs dažādos gadalaikos 2017. un 2018. gadā. Latgales koncertuzvedumu “Rakstiem un skaņai” veido Latgales izcelsmes radošā komanda un Latvijas radio koris Sigvarda Kļavas vadībā. Kompozīcijas pamatā ir Latgales unikālās kultūrtelpas izcelšana, sapludinot vienotā mākslinieciskā veselumā katoliciskās tradīcijas un tradicionālo folkloru. Krāslavietis Aleksandrs Meijers šim uzvedumam radījis īpašu mūzikas instrumentu no keramikas podiem. Latgalei veltītā uzveduma pirmizrāde Latgales vēstniecībā GORS notiks 22.aprīlī. Savukārt 4.maijā svētku koncertā izskanēs R.Dubras oratorijas pirmatskaņojums Latvijas nacionālā simfoniskā orķestra, kora “Latvija” un ērģelnieces Ivetas Apkalnas izpildījumā.

6.maijā Daugavpilī notiks Tautu forums. Forumā tiks akcentēts dažādu tautību Latvijas iedzīvotāju devums dažādās jomās, jo īpaši uzsverot lomu valsts veidošanā un attīstībā. Forumā saturiskā programma top sadarbībā ar Daugavpils jauniešu iniciatīvu LAVKA un Vienības namu, kas šo gadu aizvada 80.jubilejass zīmē.

Latgales kongresa simtgades programma turpināsies arī maijā un jūnijā ar starptautisko tēlniecības simpoziju un Starptautisko militāro orķestru festivālu Daugavpilī, Tautas mūzikas svētkiem Ludzā un Latgales mākslas svētkiem Viškos.

Latgales kongresa simtgades pasākumu mērķis ir vēstīt par Latgales specifisko ceļu Latvijas valsts veidošanā, akcentēt Latgales daudzšķautņainās identitātes un vērtības, apzināt visas pasaules latgaliešus, izpētīt un aktualizēt Latgales vēsturi, un veicināt sabiedrības izpratni par to.

Preses konferences videoieraksts:

http://video.tiesraides.lv/flv/live/20170125120201_saeima.lv.3_1.mp4

Fotogrāfijas: <https://www.flickr.com/photos/saeima/albums/72157675859014344>

Izmantošanas noteikumi: www.saeima.lv/lv/autortiesibas

Papildu informācija:

Linda Pastare

Latvijas valsts simtgades biroja sabiedrisko attiecību speciāliste
67330339, 29374438

Linda.Pastare@km.gov.lv

www.lv100.lv